

VZDĚLÁNÍ — KLÍČ K ŽIVOTU

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Motto: VŠICHNI ZA JEDNOHO, JEDEN ZA VŠECHNY

Č. j.	D 3/2017
Číslo dokumentu	D 3/2017
Nahrazuje	D 2/2016
Platnost od	1. 7. 2017
Platnost do	
Spisový znak	1.1.1
Skartační znak	A 10
Skartační lhůta	

V Hostinném

Razítko a podpis ředitele

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLNÍ DRUŽINY

Název programu: Vzdělání – klíč k životu

Motto: VŠICHNI ZA JEDNOHO, JEDEN ZA VŠECHNY

Údaje o škole:

Název školy: Základní škola Karla Klíče Hostinné
Adresa školy: Horská 130
543 71 Hostinné
Ředitel: Mgr. Jaroslav Sogel
Telefon: 499 524 110
E-mail: zskkho@zskkho.cz
IČO: 43462448
REDIZO: 600101908
Web: www.zskkho.cz

Zřizovatel: Město Hostinné
Adresa: Městský úřad Hostinné
Náměstí 69
543 71 Hostinné
Telefon: 499 441 333

Identifikace ŠD:

Adresa: Hostinné, Školní 321
Telefon: 499 441 463
Mobil: 734 570 192

Platnost ŠVP pro ZV: od 1. 9. 2007

Platnost ŠVP pro ŠD: od 1. 7. 2017, nahrazuje dokument z 1. 9.2016

Mgr. Jaroslav Sogel
ředitel školy

razítko školy

Obsah

VZDĚLÁNÍ — KLÍČ K ŽIVOTU	1
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLNÍ DRUŽINY	2
2 CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ.....	4
3 CÍLE VÝCHOVY VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ	6
3.1. Rozvoj kompetencí ve školní družině.....	7
4 DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	9
5 FORMY VZDĚLÁVÁNÍ	10
5.1 Metody zájmového vzdělávání ve školní družině.....	10
6 OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ.....	11
7 PODMÍNKY PRO ŽÁKY SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	12
8 PODMÍNKY PRO PŘIJETÍ ŽÁKŮ DO ŠKOLNÍ DRUŽINY	12
9 PERSONÁLNÍ PODMÍNKY	12
10 EKONOMICKÉ A MATERIÁLNÍ PODMÍNKY	13
11 HYGIENA A BOZP VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ.....	14
12 VNITŘNÍ ŘÁD ŠKOLNÍ DRUŽINY (VŘŠD)	14
13 PLÁN PRÁCE ŠKOLNÍ DRUŽINY	14
13.1 Pravidelné akce školní družiny	19

2 CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Školní družina se ve své činnosti řídí platným zněním zákona č. 561/2004 Sb., Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), vyhláškou č. 279/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 109/2011 Sb. a vyhláškou č.27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Výchovně vzdělávací práce a další činnosti ve školní družině probíhají podle rozvrhu činností a režimu, který schvaluje ředitel školy.

Školní družina organizuje pro žáky činnosti výchovné, vzdělávací, zájmové, odpočinkové, relaxační a přípravu na vyučování. Může se zabývat také nepravidelnou činností, jakou je například organizování osvěty, vedoucí k prevenci sociálně patologických jevů, nepravidelnou tematickou rekreační činností, vytváří podmínky pro spontánní činnosti žáků.

Ve školní družině se pro pravidelně docházející žáky uskutečňují zájmové a odpočinkové aktivity a také příprava na vyučování formou didaktických her, soutěží, hádanek, námětů na vycházky a dalších praktických činností. Skladba zaměstnání je tvořena každoročně s ohledem na rozvrh jednotlivých ročníků a přizpůsobena mimoškolním zájmovým útvarům a ostatním zájmovým kroužkům

Nenásilnou a zábavnou formou pomáhá školní družina upevňovat vědomosti a dovednosti žáků, rozvíjet je a v návaznosti školní výuku získávat nové, např. v písničkách, žertovných říkadlech, zábavných soutěžích, závodech, hrách a při vycházkách. Při vybírání činností pro děti pamatujeme na jasnou a jednoduchou motivaci. Důležité je, aby žáci vynikali přesně v té činnosti, která vyhovuje jejich schopnostem, proto cíl činnosti musí být dosažitelný, ale i přiměřeně náročný.

Pro plnění ŠVP ve školní družině je rovněž důležitá vzájemná spolupráce vychovatelek jednotlivých oddělení s učiteli z kmenových tříd.

Na pracovišti se vychovatelky školní družiny snaží za podpory vedení školy o příznivé interpersonální vztahy a příjemné klima. Snaží se o dobrou spolupráci se zákonnými zástupci a svou prací tak usilují v rámci svých možností o příznivé prostředí při výchově mimo vyučování a o spokojenost všech žáků.

Školní družina spolupracuje také s jinými organizacemi ve městě. Jedná se o místní Základní uměleckou školu Hostinné (ZUŠ), Dům dětí a mládeže ZUŠ (ZUŠ DDM), Městskou knihovnu a Klub důchodců.

K pravidelné docházce do školní družiny jsou zařazeni žáci prvního stupně základní školy, nejčastěji žáci 1. – 3. ročníku, tedy ve věku 6 – 10 let.

Žáci jsou přijímáni na dobu jednoho školního roku, poté musí o zápis do družiny opět požádat. O vzdělávání dětí ve školní družině je tradičně velký zájem, a proto jsou pro umístění dětí ředitelem školy stanovena kritéria, která jsou přísně sledována a dodržována. Zařazení žáka do družiny navrhuje vedoucí vychovatelka, konečné rozhodnutí je v kompetenci ředitele školy.

Ke vzdělávání ve školní družině jsou také přijímáni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a žáci se zdravotním postižením. Jednou týdně vychovatelky úzce spolupracují s logopedkou, přizpůsobují režim odpoledních činností provozu logopedické péče o žáky s řečovými vadami.

Kapacita školní družiny je 120 žáků ve čtyřech odděleních. Oddělení školní družiny se naplňují do počtu 25 žáků, nejvýše však do počtu 30 žáků v jednotlivých odděleních. Ranní provoz mohou využívat žáci bezúplatně, i když nejsou umístěni do ŠD k pravidelnému odpolednímu vzdělávání.

Ve školní družině pracují čtyři vychovatelky, ředitel školy jmenuje vedoucí vychovatelku. Všechny vychovatelky jsou plně kvalifikované.

Všechna oddělení školní družiny se nachází v budově B základní školy. Při odpoledních činnostech družina využívá sál pohybové výchovy, městskou sportovní halu, při pobytu venku školní hřiště a zahradu, pořádá vycházky do okolí školy a do blízkého parku. Pobyt venku je přizpůsobený výuce a času odchodu žáků.

Provozní doba školní družiny v době školního vyučování:

Pondělí – pátek:

6.15 – 7.50 hod.

11.30 - 16.30 hod.

Ranní provoz zajišťují vždy dvě oddělení, v odpoledním provozu pracují všechna čtyři oddělení do 15:00 hod., poté se děti mohou slučovat do jednoho oddělení.

V době prázdnin (mimo období hlavních prázdnin) nebo mimořádného volna je činnost školní družiny zajištěna za podmínky, že počet přihlášených žáků není nižší než 10 a zákonní zástupci těchto žáků jsou v tento den zaměstnáni. V období hlavních prázdnin je na základě svolení zřizovatele provoz školní družiny přerušen.

3 CÍLE VÝCHOVY VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Školní družina nepracuje podle rámcového vzdělávacího plánu, přesto cíle vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy školského zákona, všeobecně pokračuje výchovně vzdělávací proces i mimo vyučování a navazuje na plán školy. Podmínkou plnění výchovných cílů školní družiny je vytvoření prostředí, které umožňuje žákům společnou činnost v době mimo vyučování v nestresujícím funkčním prostředí. Toto prostředí by mělo splňovat podmínky podnětnosti, navozovat kreativitu a odpovídající seberealizaci, vytvářet dobré sociální klima pro žáky, umožňovat dostatek pohybu, nabízet podnětné aktivity a rozvíjet zájmy žáků. Důležitá je empatie vychovatelek, dobré vztahy mezi žáky, zákonnými zástupci a vychovatelkami, nejdůležitější je pak jejich funkční vzájemná interakce. Cíl činnosti musí být dosažitelný, ale i přiměřeně náročný. Má-li být tato činnost úspěšná, je nutné respektovat:

- Obecné pedagogické zásady:
zejména přiměřenost, názornost, vyzdvihování kladných rysů osobnosti, jednotné výchovné působení.
- Požadavky výchovy mimo vyučování:
dobrovolnost (ke které se váže nutnost cíleného a promyšleného motivování), aktivita (tj. zejména seberealizace, ale i participace na účasti náplně organizovaného zájmového útvaru), zajímavost a zájmovost, citlivost (vytváření a navozování kladných emocí), seberealizace, orientace na sociální kontakt.

Výchovné cíle školní družiny lze rozdělit na obecné a konkrétní.

Obecné cíle:

- cíl relaxační
- cíl regenerační
- cíl kompenzační
- cíl výchovně - vzdělávací
- cíl sociální

Konkrétní cíle:

1. Probouzet v žákovi kladný přístup ke škole a vzdělání, naučit jej rozlišovat čas práce, čas odpočinku a relaxace.
2. Výrazně motivovat nabízené zájmové činnosti a rozvíjet praktické dovednosti v zájmových činnostech, naučit vztah k vlastnoručně vytvořenému výkresu, výrobku či naučené písni, využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací, naučit uvědomění si vlastní práce, zhodnotit vlastní práci, uvědomit si sebe, svůj čas na práci a odpočinek, své postoje, své chování, psychohygienu

3. Naučit žáka správným zásadám chování ke spolužákům a vrstevníkům:
 - oslovování a zdravení, žádost o pomoc ve škole – práci, pomoc staršího mladšímu při činnostech,
 - samostatné řešení problému, vytvoření postoje k problému,
 - rozvíjet kamarádství, rozpoznání lidí ve třídě, ŠD,
 - vést ke komunikaci,
 - vést k toleranci ke spolužákům jiné kultury, bez předsudků o společenských vrstvách a majetku.

4. Naučit žáka správnému chování k pedagogům, ostatním občanům a dospělým:
 - oslovování + zdravení
 - jednání s příchozími do školy zajištěním formou besed
 - rozpoznáním špatného člověka, předcházení a prevence před vlastním ohrožením
 - vést k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem
 - vytvářet potřebu pozitivních citů, citové vztahy k jiným lidem.

5. Vést žáka aktivně ke vztahu k vlastnímu zdraví, zdravé prostředí ve společnosti a přírodě:
 - chránit si své zdraví a být za ně zodpovědný
 - vysvětlovat neznámé či nepochopené pojmy
 - využít akcí preventivního programu proti šikaně.

3.1. Rozvoj kompetencí ve školní družině

Rozvoj kompetencí ve školní družině znamená především posilování a kultivaci předmětových vědomostí znalostmi, dovednostmi, postoji a hodnotami, které budou moci využít nejen ve škole, ale především v běžném osobním životě, při studiu a později i ve své profesní kariéře. Právě tyto znalosti, dovednosti, postoje a hodnoty se označují souhrnně jako klíčové kompetence a každý žák je může ve svém životě zužitkovat a uplatnit bez ohledu na to, co mu ve škole jde, o co se zajímá a co chce v budoucnu dělat.

Vychovatelky vychází při plánování své činnosti ze vzdělávacích cílů kmenových ročníků. Spolupracují s třídními učiteli a snaží se posilovat především ty kompetence, které jsou podle pokynů učitele potřeba u kolektivu i jednotlivce rozvíjet nejvíce.

Při všech těchto činnostech vychovatelky rozvíjejí další prvky, které prolínají celým pedagogickým působením: výchova sociálních dovedností (komunikace slovní i mimoslovní, společenské chování apod.), posilování prvků participace (podílu, účasti) na dění sociální skupiny, ovlivňování činností, přinášení podnětů k obohacení činnosti i přijímání podílu odpovědnosti. Důležitá je evaluace činnosti.

Činnost školní družiny je zaměřena na posilování těchto klíčových kompetencí žáků:

1. Kompetence k učení

- vědomě eliminuje rušivé podněty a vytváří si optimální podmínky pro učení,
- vytváří si plán pro dosažení učebních cílů,
- vytváří si jednoduchá kritéria pro vyhodnocování toho, co se naučil, a posléze je i používá,
- používá jednoduché textové zdroje (učebnice, dětské encyklopedie, další knihy a časopisy) pro učení,
- získané vědomosti dává do souvislostí,
- získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

2. Kompetence k řešení problémů

- hledá různé varianty řešení problémů a vybírá mezi nimi,
- nenechá se odradit případným neúspěchem a vytrvale směřuje k řešení,
- přijímá odpovědnost za výsledek řešení problému,
- rozpozná, jakých chyb by se mohl dopustit při řešení problému,
- započaté činnosti dokončuje.

3. Kompetence komunikativní

- dešifruje význam piktogramů a sám je ve srozumitelné podobě tvoří,
- rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace, zejména reklamy,
- využívá ke komunikaci telefon (i mobilní),
- používá obvyklé české fráze, slovní obraty, vtipy a rozumí jim.

4. Kompetence sociální a personální

- oceňuje své spolužáky ve skupině za dobrou práci,
- při práci ve skupině se podílí o pomůcky a materiál,
- přijme jednoduchou roli ve skupině (člen skupiny, časoměřič, kapitán družstva apod.),
- řídí a organizuje činnost ostatních dětí ve skupině,
- rozezná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jí bránit, upozornit na tento problém dospělého.

5. Kompetence občanské a činnosti

- v krizové situaci a situaci ohrožující zdraví a život postupuje podle pokynů kompetentních osob,
- aktivně se zapojuje do veřejně prospěšných prací a charitativních aktivit,
- vnímá krásy přírody a cíleně o ni pečuje,
- používá základní společenské normy chování (pozdravy, poděkování apod.),
- učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit,
- odhaduje rizika svého jednání a chování (aktivit a nápadů).

6. Kompetence pracovní a trávení volného času

- po celou dobu práce udržuje své pracovní místo v pořádku,
- vyhodnocuje výsledky své činnosti,
- nebojí se říci „ne“ (nevhodným nabídkám na využití volného času),
- plánuje a organizuje své pracovní a odpočinkové činnosti,
- vybírá zájmové činnosti dle vlastních dispozic,
- rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech,
- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času.

4 DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací plán je tvořen jako roční plán. Je obecný a orientační, dotváří se podle přihlášených účastníků. Vychází ze skladby dětí v oddělení (obvykle 1. – 3. ročník). Vychovatelky dále pracují podle měsíčních plánů, které jsou podrobněji rozpracovány v týdenních plánech práce.

Měsíční a týdenní plán si tvoří každá vychovatelka sama pro činnost svého oddělení. Svobodně se tak rozhoduje pro různé formy práce a metody jednotlivých činností. Vychovatelky mohou také vzájemně spolupracovat a spojovat si oddělení k některým činnostem mimo školní družinu.

Měsíční a týdenní plány obsahově vycházejí z ŠVP školní družiny, naplňují obsah i cíle vzdělávání. Jednotlivá zaměstnání a jejich průběh je denně zaznamenávám do přehledu výchovně vzdělávací práce ve školní družině. Časový rozvrh činností je podrobně rozepsán ve vnitřním řádu školní družiny, který je přístupný v každém oddělení, na centrální nástěnce školní družiny a také na internetových stránkách školy.

Režim školní družiny			
čas	1.skupina	čas	2.skupina
	Výuka do 11.25		Výuka do 12.15
6.15-7.15	Příchod do školní družiny, převážně odpočinková činnost, klidové hry, stolní hry, hračky, činnost dle zájmů		
7.15-7.50	Převod žáků na budovu A, odchod žáků do tříd, dohled v šatnách		
11.30-12.30	Oběd, osobní hygiena, volná činnost		
12.30-13.00	Odpočinková činnost (besedy, četba, vyprávění, tematické rozhovory)	12.15-13.15	Oběd, hygiena, volná činnost
13.00-14.00	Řízená zájmová činnost – aktivity z oblasti estetických výchov (Vv, Hv, Dv) a rukodělných činností, tělovýchovně-sportovních, přírodovědných a společensko-vědních činností	13.15- 14.00	Řízená zájmová činnost – aktivity z oblasti estetických výchov (Vv, Hv, Dv) a rukodělných činností, tělovýchovně-sportovních, přírodovědných a společensko-vědních činností
14.00-15.30	Rekreační činnost, stolní hry, kvízy, soutěže, křížovky apod., možné vypracování domácích úkolů, osobní hygiena, svačina, úklid osobních věcí		
15.30-16.30	Postupný odchod žáků domů – kontrola v šatnách, postupné uspořádání herního prostoru ve třídě, úklid		

Jednou měsíčně je organizováno metodické sezení všech vychovatelek, na kterém lze dotvářet očekávané výstupy školního vzdělávacího programu. Cílem všech činností je vytvořit bezpečné, podnětné a přátelské prostředí pro správnou funkci školní družiny.

5 FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Pravidelná činnost

- dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity

Příležitostné akce

- besídky, exkurze, kino, výlety, sportovní akce, výtvarné soutěže, přespání v ŠD, přespávání mimo ŠD, charitativní akce, akce pořádané žákovským parlamentem, apod.

Spontánní aktivity

- každodenní individuální činnosti a hry ve školní družině a při pobytu venku

5.1 Metody zájmového vzdělávání ve školní družině

Pravidelná činnost školní družiny je tvořena týdenní skladbou zaměstnání, která obsahuje stanovené formy práce, jež jsou plněny v rámci jednoho školního týdne. Zvolené zájmové činnosti jsou zapisovány do přehledu výchovně vzdělávací činnosti (TK), který vyplňuje vychovatelka v každém oddělení školní družiny pravidelně každý den.

Činnost	Popis činnosti
Odpočinková	klid po obědě, poslechové činnosti (četba, CD), individuální hry, aktivní odpočinek
Esteticko-výchovná	aktivní i receptivní formují vztah žáků k estetickým hodnotám, rozvíjejí kreativitu, podporují emociální složku osobnosti (např. výtvarné činnosti, hudba a poslech, divadlo, film, tanec)
Rukodělná	rozvíjí zejména manuální dovednosti (jemnou motoriku), seznamují a napomáhají osvojit různé pracovní postupy (práce s různými materiály, konstrukční práce, hry se stavebnicemi, vyšívání,...)
Tělovýchova a sport	přispívají k rozvoji fyzické zdatnosti, mají také důležitou roli při sebepoznávání žáků a při pěstování psychické odolnosti
Společenskovední zájmová	rozšiřuje poznatky o společnosti, její historii i tradici (místopis, folklór, sběratelství)
Přírodovědná zájmová	seznamuje se základy přírodních věd, pěstování citu k přírodnímu prostředí a položení základů k jeho ochraně (poznávání přírody, práce pěstitelské, ekologické aktivity)
Příprava na vyučování	činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky ze školního vyučování

Obsah výchovně vzdělávací činnosti školní družiny je založen na činnostech vyplývajících především ze zájmů žáků. Má-li být tato činnost úspěšná, je nutné je respektovat. Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje klidné emoce.

6 OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

- je inspirován kapitolou RVP pro 1.st. „Člověk a jeho svět“, je tvořen dle podmínek školy

Tematický okruh	Obsah
Místo, kde žijeme	domov: okruhy rodiny a jejích členů, organizace života rodiny, zdravé prostředí v rodině, výroba dárků pro členy rodiny, spolupráce s rodinou, Den matek
	škola: vstup do školy, bezpečná cesta do školy, okolí školy, školní režim, vytvoření kladného vztahu ke škole
	město, kde žijeme: důležitá místa, MĚÚ, obchody, pošta, lékař, knihovna, hasiči, vánoční + jarní besídky
	naše vlast: besedy o stát. svátcích a významných dnech, pojem vlastenectví – národ, historie – Staré pověsti české, Praha – hl. město, význam. místa v ČR
Lidé kolem nás	soužití lidí – v rodině, v kolektivu ŠD, v zaměstnání, na ulici
	soužití jedinců s postižením a jejich integrace mezi jedince bez postižení
	chování mezi lidmi – pravidla slušného chování (umí pozdravit starší, chování se správně i ke spolužákům (principy demokracie), řekni svůj názor, mám problém – vyslyš mě
	vlastnictví – soukromé (neber, co není tvé), veřejné (máme společné hračky, nerozbíjej nebo se přiznej, společně budeme uklízet)
	právo a spravedlnost – zákl. lidská práva a práva dětí „Vím, co smím.“
Lidé a čas	správný režim dne při docházce do školy, správně využít volný čas při sportu, pohybu, návštěva kulturních památek, rozdělení ročních období do zájmových aktivit (sběr přírodnin, pouštění draka podzim, sáňkování, sněhulák - zima, jarní hry, Velikonoce – jaro, letní aktivity, výlet, sběr bylin)
Rozmanitost přírody	tematické vycházky do okolí školy
	práce s přírodním materiálem
	výchova k ekologii, beseda o třídění odpadů
	poučné besedy o přírodě
Člověk a jeho zdraví	v návaznosti na učivo rozvíjet zkušenosti s ošetřením nemocného, naučit se používat potřebná telefonní čísla, učit se, jak zavolat o pomoc, četba z knihy „Já to zvládnou“ a „Příběhy z měsíční houpačky“, podíl na preventivním protidrogovém programu školy a prevenci šikany
Multikulturní výchova	současný svět nám přináší stále větší možnosti soužití s jinými národy, národnostními menšinami i etniky, je tedy potřeba učit děti soužití s těmito minoritními skupinami, naučit se porozumět a přijímat jejich odlišnou kulturu

7 PODMÍNKY PRO ŽÁKY SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Ve školní družině jsou integrováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami v souladu s vyhláškou č. 27/2016 sb., O vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Zvláštní pozornost věnujeme také žákům sociálně a kulturně znevýhodněným a zařazeným cizincům.

Vychovatelky se podílejí na tvorbě, realizaci a vyhodnocení PLPP pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve spolupráci s ostatními pedagogy.

Vychovatelky se podílejí na tvorbě, realizaci a vyhodnocení IVP pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve spolupráci s ostatními pedagogy.

Vychovatelky se podílejí na tvorbě, realizaci a vyhodnocení PLPP pro žáky nadané ve spolupráci s ostatními pedagogy.

Vychovatelky se podílejí na tvorbě, realizaci a vyhodnocení IVP pro žáky nadané ve spolupráci s ostatními pedagogy.

Vychovatelky pravidelně konzultují chování a potřeby těchto žáků s třídními učiteli a spolupracují na vytváření zpráv pro poradenská zařízení. Zaměřují se na individuální přístup k dětem a spolupráci s rodiči.

8 PODMÍNKY PRO PŘIJETÍ ŽÁKŮ DO ŠKOLNÍ DRUŽINY

Informace o organizaci práce školní družiny, o režimu, o přijímání a odhlašování žáků a o průběhu vzdělávání žáků ve školní družině obsahuje vnitřní řád školní družiny, do něhož je možné nahlédnout ve všech odděleních, na centrální nástěnce školní družiny a všem je zpřístupněn také na webových stránkách školy. Vnitřní řád školní družiny navazuje na školní řád a na režim školy.

9 PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Ve školní družině pracují 4 vychovatelky, tři na plný úvazek a jedna na úvazek částečný, všechny vychovatelky jsou pro práci ve školní družině plně kvalifikované v oblasti pedagogických věd a oboru vychovatelství.

Všechny vychovatelky se průběžně vzdělávají jak v rámci samostudia, tak absolvováním různých kurzů. Samostudium se uskutečňuje formou čtení odborných knih o dané problematice, sledováním odborných časopisů o předškolní, školní i mimoškolní výchově (např. „Informatorium 3 – 8, Učitelské noviny, Rodina a škola, Integrace a inkluze...“). Dále se zúčastňují kurzů v rámci DVPP, požádaných základní školou i jinými organizacemi.

Žáci se stravují mimo budovu školy ve školní jídelně místního gymnázia, přechod do školní jídelny zabezpečují společně s vychovatelkami také učitelé. Úklid družiny zajišťuje uklízečka školní budovy B, o zahradu a opravy se stará domovnice z budovy B.

10 EKONOMICKÉ A MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Zřizovatelem základní školy a školní družiny je Město Hostinné, které přispívá na její činnost ze svého rozpočtu. Poplatek za školní družinu je určen směrnicí ředitele školy a jeho výše je uvedena ve vnitřním řádu školní družiny. Platbu je možné hradit převodem na účet školy nebo v hotovosti ve dvou splátkách do určeného data. Individuálně lze domluvit měsíční platbu.

Příspěvek hradí plátcí v plné výši od doby nástupu účastníka do školní družiny i při nepravidelné docházce až do doby ukončení docházky. Při odhlášení účastníka v průběhu školního roku jsou jim vráceny peníze za nenačatý(é) měsíc(e) docházky. Pokud zákonní zástupci žádají zproštění úplaty (rodiny v tíživé sociální situaci), předloží aktuální rozhodnutí o pobírání sociálních dávek vydané příslušným úřadem.

Vnitřní podmínky

Všechna oddělení školní družiny jsou vybavena novými stolečky, židlemi a skříněmi. Židle mají dvojitou velikost, aby odpovídaly fyziologickým potřebám žáků. V každém oddělení je umístěna televize, DVD a rádio s CD přehrávačem, ke své činnosti používá družina vlastní kopírku a mobilní telefon. K dispozici je také klavír pro hudební produkci.

V družině je dostatečné množství herních a didaktických pomůcek, stavebnic a hraček. Rozbité a morálně zastaralé pomůcky jsou průběžně doplňovány za nové a trendům odpovídající, rovněž tak sportovní potřeby pro využití volného času na školní zahradě.

K relaxaci slouží v každém oddělení koberec, k hygieně je instalováno umyvadlo a osvětlení místnosti je zabezpečeno podle hygienické normy.

Vychovatelky mají k dispozici finanční prostředky k doplnění spotřebního materiálu na výtvarnou výchovu a rukodělné činnosti, takže tyto potřeby jsou zabezpečeny.

Žákům jsou v rámci výchovně vzdělávací činnosti nabízeny časopisy Mateřídouška a Můj vláček, které školní družina odebírá pravidelně každý měsíc, další časopisy mohou vychovatelky dokupovat dle uvážení a zájmu žáků.

Šatna školní družiny je vybavena uzamykatelnými skříňkami, jednu pro každého žáka a dále lavičí s věšáky na převlékání a pro uložení věcí žáků docházejících pouze do ranní družiny.

Vnější vybavení

K činnosti školní družiny je možné využívat školní hřiště. Na školním hřišti jsou umístěny certifikované herní prvky - průlezký, skluzavky, houpačky, stěna na lezení a pískoviště. K odpočinku jsou nainstalovány lavičky a zastřešené stoly s lavicemi.

Žáci mají k dispozici mobilní fotbalové hrací branky, míče a různé hrací potřeby, určené k rekreační činnosti a různým pohybovým aktivitám. K odpočinku na trávě žáci na zahradě používají deky, karimatky a pěnové desky. V případě potřeby je možné použít i slunečníky. Všechny pomůcky se vždy uklízí do určených prostor, aby nebyly vystaveny znečištění.

11 HYGIENA A BOZP VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Na počátku školního roku jsou žáci poučeni a obeznámeni s BOZP školní družiny, s vnitřním řádem školní družiny, o společenských normách v ZŠ, ŠD, ŠJ, na zahradě, při společných vycházkách a akcích. BOZP ŠD navazuje na BOZP základní školy, který je součástí školního řádu.

Proškolení provede každá vychovatelka ve svém oddělení a žáci svým podpisem potvrdí poučení a srozumitelnost výkladu. O poučení je veden záznam v „Přehledu výchovně vzdělávací práce“ (třídní kniha). V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci a bezpečnosti.

- Ve školní družině jsou dodržovány bezpečnostní a hygienické podmínky, úrazy jsou včas hlášeny a zapisovány do knihy úrazů.
- Každé oddělení ŠD má vymezeny své prostory – třídu.
- Lékárna pro první pomoc je umístěna ve sborovně vychovatelek ŠD, telefonní čísla rodičů jsou volně přístupná u vychovatelek.
- Podlahovou krytinou na odpočinek žáků je koberec, ostatní plocha je pokryta PVC.
- Prostor ŠD je vybaven umyvadlem a má odpovídajícím zářivkové osvětlení.
- Koberec je pravidelně vysáván a PVC myté mokrou cestou, místnost je větrána okny.
- Vychovatelka dbá na stravovací návyky žáků a konzumaci jídla při obědech v jídelně.
- Pití na odpolední ŠD si žáci přinášejí sami, je dodržován pitný režim.

Práce vychovatelek není jednoduchá, protože žáci se v odpoledních hodinách po vyučování projevují ve svém chování často jinak, než v době výuky. Každá vychovatelka často musí řešit problémy s chováním, zejména narůstající projevy agresivity a průvodní znaky šikany. Při práci vychovatelek je v rámci prevence sociálně patologických jevů využíván „Preventivní program“ základní školy.

12 VNITŘNÍ ŘÁD ŠKOLNÍ DRUŽINY (VŘŠD)

Vnitřní řád školní družiny navazuje na školní řád základní školy. Obsahuje informace o organizaci školní družiny, režimu a průběhu vzdělávání žáků v ŠD, přijímání a odhlašování žáků, BOZP apod. Do VŘŠD je možné nahlédnout ve všech odděleních školní družiny, na centrální nástěnce školní družiny a všem je zpřístupněn také na webových stránkách školy.

Vnitřní řád školní družiny – viz. Příloha č. 1 k ŠVP ŠD.

13 PLÁN PRÁCE ŠKOLNÍ DRUŽINY

Plán práce školní družiny volně navazuje na plán školy a vychází z jeho cílů. Posiluje rozvoj klíčových kompetencí u dětí mladšího školního věku. Bude realizován pro žáky všech oddělení ve věku zejména 6 – 10 let.

Plán je rozvržen do čtyř bloků podle ročních období: **podzim, zima, jaro, léto**

1. blok – PODZIM - září, říjen, listopad

Podzim máme ve družině velmi rádi, neboť mění se příroda nám poskytuje mnoho estetických zážitků. Pestrost barev, které podzim přináší, je nevyčerpatelná a umožňuje velký rozvoj fantazie a výtvarné tvořivosti.

Téma měsíce: Září
 Říjen
 Listopad

Místo, kde žijeme se svými kamarády

Fouká vítr ze strnišť

Z pohádky do pohádky

Zájmové činnosti:

		Činnost	Popis činnosti
1. blok PODZIM - září, říjen, listopad	Odpočinková		odpočinek na koberci – četba pohádek, knih, poslech audiokazet, CD, DVD
			volné kreslení
			stolní, společenské a tvořivé hry
	Rukodělná		využití přírodního materiálu a jeho sběr – kaštany, listy, šípky, kukuřice, jeřabiny
			výzdoba prostředí ŠD k podzimnímu období
	Tělovýchovná a sportovní		sportovní a tělovýchovné hry na hřišti a zahradě ŠD – míčové a pohybové hry,
			Pohybové hry v parku
	Přírodovědná		změny v přírodě – vycházky zaměřené na pozorování přírody
			péče o zdraví
			ekologie – třídění odpadu
			poznávání druhů ovoce a zeleniny : zrakem, hmatem, čichem a chutí
	Esteticko – výchovná		správné chování v přírodě
			seznámení s kamarády a chování v kolektivu, oslovování křestními jmény, omezení vulgárních výrazů, vytvoření režimu v družině, převlékání
			můj domov, moje škola, moje město
			výtvarné vyjádření zadaného tématu
			dramatizace zážitků a pohádek
			poslech hudby a zpěv
			pravidelná návštěva knihovny
	Příprava na vyučování		úcta k majetku a vybavení školy
			dle přání zákonných zástupců zpracovávat domácí úkoly, procvičování
			samostatná práce
			opakování učiva – didaktické hry, pexeso, kvarteta
			spolupráce s třídními učitelkami
			správné držení tužky
		hlasitá četba	

2. blok – ZIMA - prosinec, leden, únor

Zima je pro nás obdobím větší fyzické zátěže. Na zahradě i v okolí školy je dostatek sněhu, což můžeme využít k zimním hrám a sportům, zároveň však ke konci zimního období přichází únava a vyčerpanost. Zimní období ale pochopitelně zkrášluje příchod Vánoc. Je to doba plná očekávání a tajemství a doba vánočních tradic.

Téma měsíce:	Prosinec	Vánoce, Vánoce přicházejí
	Leden	Zimní hrátky
	Únor	Masopust

Zájmové činnosti:

		Činnost	Popis činnosti
2. blok ZIMA - prosinec, leden, únor	Odpočinková		četba na pokračování – koberec
			poslech
			občas pohádka na videu, film
			vyprávění zážitků na zvolené téma
			stolní hry
			práce s dětskými časopisy
	Rukodělná		vyrábění dárků pro zákonné zástupce, klub důchodců, k zápisu k povinné školní docházce (pro prvňáky)
			výroba vánočních ozdob – práce s různým materiálem – papír, textil
			masky na karneval
			montáž – demontáž stavebnic
	Tělovýchovná a sportovní		zimní hry v přírodě – sáňkování, bobování, bruslení
			Pohybové hry v parku
			Tělovýchovné aktivity v sálu pohybové výchovy, městské hale, míčové hry – vybíjená, na jelena... po domluvě
	Přírodovědná		vycházka do přírody – praktické poznávání vody v různých skupenstvích
			pozorování života zvířat a ptáků – pomoc při krmení, pozorování stop, krmítko ve ŠD, doma
			sledování pohybu Slunce, Měsíce
			péče o pokojové květiny
	Esteticko – výchovná		hygienické návyky – prohlubování
			chování na kulturních akcích
			pravidelná návštěva knihovny
			vánoční koledy – zpěv, tradice
			příprava vánoční besídky do klubu důchodců
	Příprava na vyučování		kombinované techniky na náměty zimní přírody, Vánoce
			didaktické hry, kvízy, tajenky
			vypracovávání domácích úloh, opakování učiva
			pomoc slabším žákům

3. blok – JARO - březen, duben, květen

Jaro vítáme v naší družině s úsměvem. Rychlý úbytek sněhu nám při vycházkách brzy ukáže první jarní kytičky – sněženky a bledule. Také začnou vykukovat fialky. Jarní slunce vše brzy vysuší a my na vycházkách vidíme jarní kot'átka a další mláďátka. Všude je slyšet zpěv ptáků.

Téma měsíce: Březen
Duben
Květen

Jaro přichází k nám
Máme rádi zvířata
Kdo si hraje, nezlobí

Zájmové činnosti:

	Činnost	Popis činnosti
3. blok JARO - březen, duben, květen	Odpočinková	odpočinek na koberci
		hádky, omalovánky, zábavné kreslení
		vyprávění zážitků
		hraní pohádek
		stolní hry
		četba na pokračování
	Rukodělná	přesazování pokojových květin, poznávání
		práce s různým materiálem – papír, stužka, textil – Velikonoce
		zasít velikonoční osení
		dárek – Den matek
		malování, kreslení, koláž, tiskání – jarní motiv
	Tělovýchovná a sportovní	závodivé hry, slalomový běh, překonávání překážek – hřiště
		míčové hry
		drobné hry – hřiště, tělocvična
		skákání přes švihadlo
	Přírodovědná	vycházky – jarní květiny
		vývoj rostlin od semene
		pozorování přiletu ptáků
		sběr léčivých bylin
		pozorování práce na zahrádce
		zvířata a jejich mláďata – pozorování
	Esteticko – výchovná	kreslení a malování zvířat a jejich mláďat
		zpěv písní známých autorů (Svěrák, Uhlíř)
		chování v kulturních zařízeních
		chování – význam zdravení
		dětské popěvky, koledy, melodizace říkadel, nácvik písní
Příprava na vyučování	písemná příprava	
	didaktické hry	
	opakování učiva	

4. blok – LÉTO - červen

Na příchod léta se těší určitě všichni, žáci i dospělí. Svlékneme svetry a můžeme běhat jen v tričku a krátkých kalhotách. Těšíme se na pískoviště, abychom mohly tvořit různé stavby a také předvádět svoji zručnost na průlezkách. Víme, že budou brzy prázdniny a pojedeme s rodiči na dovolenou.

Téma měsíce: Červen

Když slunce hřeje
Zájmové činnosti:

4. blok LÉTO - červen	Činnost	Popis činnosti
	Odpočinková	
karetní hry		
záživné kreslení		
hry s hrami		
společenské hry		
Rukodělná		práce s textilem
		práce s papírem – skládky
Tělovýchovná a sportovní		sportovní hry
		pohybové hry
		hry v terénu (schovávána, ...)
		sportovní utkání družstev
Přírodovědná		vycházky – sběr léčivých bylin
		poznávání květin
		jevy v přírodě - určování světových stran, přírodní zvláštnosti
Esteticko – výchovná		hudební hry (Lovci zvuků, Na muzikanty, ...)
		výtvarná práce – přírodní struktura (otiskování, otlačování)
		prázdniny – možnost nebezpečí při hře – upozornění
		ochrana před slunečním zářením
Příprava na vyučování		početní a jazykové hádanky, rébusy, křížovky
		veselé jazykolamy
		čtení – tiché x hlasité

13.1 Pravidelné akce školní družiny

1. Klub důchodců

Mezi pravidelné akce patří také kulturní vystoupení v místním Klubu důchodců. Oddělení školní družiny pořádá kulturní vystoupení při příležitosti vánoční a velikonoční besídky důchodců. Žáci pod vedením vychovatelek vyrábějí ke každé této příležitosti důchodcům drobné dárky a upomínky.

2. Městská knihovna

Pravidelně každý čtvrtek navštěvují jednotlivá oddělení školní družiny místní knihovnu. Zde je žákům nejprve čtena kniha a poté se žáci věnují knižním výpůjčkám. Jsou tak vedeni v rámci výchovně vzdělávacího procesu ke kladnému vztahu ke knihám a literatuře.

3. Vánoční dárek

Výroba dárku pro rodiče a příbuzné, kamarády apod.

4. Dárky k zápisu do 1. ročníku

Žáci z družiny tradičně vyrábí dárky pro budoucí prvňáčky u příležitosti zápisu dětí k povinné školní docházce.

5. Velikonoční dárek

Dárek pro připomínku velikonoční tradice.

6. Pohybově sportovní odpoledne

Pravidelná soutěžní akce pro oživení běžné zájmové činnosti ve školní družině. Vychovatelky mohou připravit netradiční soutěže nebo sportovní olympiádu.